

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, September' 14-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Holt nevű gazdag Quackera' Manchesteri lármaszásokra nézve a Lancashirei Lordlajtnánthoz irván, egyebek közt ily tudományt adott néki: Neked jó lenne a' magokat legjobban bíró's legmegvilágosodottabb Manufakturistákból egy gyűlést formálni a' végre, hogy határozzák meg, mitsoda eszközök által lehessen a' dolgozóknak az ő napi fizetésekkel legálább annyira felemelni, hogy minden kézimunkás könnyű munka által keresessen annyit, a' mennyiből megélhetne. Ha a' nép az ő munkája bevételei változandósága miatt nem szenvedne, ha ő a' maga táplálódása's ruházata felől mindenkor bizonyos volna, bizonytalansággal kevesebb sikere lenne a' Parlamentumnak úgynevezett reformáltatását's a' közönséges választási justusokhoz való okoskodásoknak. Ohajtom Kedves Gróf, hogy tanátlásomnak siker legyen, 's jóvállásaim tessenek, maradván igaz barátod."

Hunt még fogházban ül. Egy irást adott ki, melly által a' Manchesteri Gyökeres Reformálókat azon vádtól, hogy tilalmas dolgot akartak volna tenni, megmenteni iparkodik; egyebek közt azt is felhossa erőssítésének támogatására, hogy a' Reformálók' muzsikusaik ezen nótákat is elmuzsikálták. *God save de King!* és, *Rule Britannia!* — Magáról azt erőssíti Hunt ugyan ezen irásában, hogy jó állapotban van, 's oly nyugalmasan

alszik, mint egy harang. — Erre ily megjegyzést teszen a' Ministerialis Kurir: *Meghiszem, hogy úgy alszol, mint egy harang, hanem mint egy lárma harang!*

Manchesterben az életben nagy lármauktól fogva semmi nevezetes történet nem fordult elő, egy kis zendülésen kívül, melyre annak a' hírnek elterjedése adott alkalmatosságot, hogy a' Magistrátus Hunt nak elbotsáttatása eránt rendelést tett volna, de ő nem akar kijöni a' fogságból addig, míg 5000 Font Sterlingekből álló kárát, mellyet néki ezen enogattatás által okoztak, meg nem fordítják.

A' mi egyéb eránt Hunt ot illeti, vélle jól hánnak a' fogházban, azt kivéven, hogy egy inasan kívül senkit mást nem botsátnak hozzá. Ugy látszik, hogy bizontalankodik az Országglószék, hogy Hunt ot és a' barátjait úgy pereljék-e meg, mint Felségárulókat? — Sir Wolseley és Prokurátor Pearson Manchesterbe mentek, hogy a' Hunt' elbotsáttatásán iparkodjanak.

A' Westmünsteri Reformálók Aug. 30-dikán népgyűlést akarván tartani, az előjárókhöz folyamodtak, de, mint hallatik, nem nyerték meg kérésüket: azonban így sem akarnak elállani feltett céljok melől, engedelem nélkül is össze akarnak gyűlni, mint a' Manchesteriek tselekedtek, tsak véllek is úgy, vagy rosszabbul ne essék ki. Célja ezen gyűlésnek a' lenne, hogy a' nép a' Mah-

chesteri elöljárók' és Polgári katonák' magaviseletét vizsgálja és fontolja meg.

Londonban egy embert fogtak el Augustus' 27-dikén estvéli 11 órakor, a' k. éppen erre a' Westmünsteri gyűlésre meghívó czéduláknak kiraggatásában foglalatoskodott az utczán. A' czéduláknak ily foglalata volt: „Fegyverre Britannusok! Anglia várja, hogy kötelességének minden ember megfételjen. Hazafitársak! hétfőn Aug. 3-dikán 1819-ben népgyűlés fog a' Palace-Jardban tartatni. Sir Francis Burdett, a' Parlamentum' tagja leszen benne az Elölülő.“ — Azt jegyzik meg, hogy azon kérelmet, mellyel a' Westmünsteri lakosok ezen gyűlésnek tarthatásáért az Elöljáróknak beadtak, 300 olyan polgárok irták alá, a' kik Választói jussal bírnak, még sem nyerhették meg kívánságaikat.

Doktor Watson a' Londoni Lord Májorhoz irván, megköszönte neki, hogy ő 's az ő alattalévő tisztviselők magokat oly nagy mérséklettel viselték, hogy a' 25-dikben tartatott népgyűlésnek semmi rossz következése nem lett.

Murray, az a' Manchesteri fűszer-számáruló, ki, mint Politizai Biztos egy éjjel a' mezőre titkon kiment, hogy a' Reformálók' gyakorlásait megkémlelje, 's ott ezek által megfogattatván, megveretett, ezen verés miatt nem halt meg, mint akkor irták volt.

A' Londoni Bőrszenek (pénzpiatznak) nagy baja kezdett lenni; nagy zűrzavar uralkodott benne; néhány napok alatt több mint 40 bankrotizálások történt. Egy Sensal, nagy summával ellátott. A' kötelező papirosok beteszűntek, tszpong le 's fel, a' melly nagy bizatlankodásnak a' jele.

A' Morning Chronicle így beszéll Angliának mostani, kereskedési és pénzügyi zavarodásáról: —

„A' mi kereskedésünk, úgy mond, melyből eddig a' véghetetlen sok adót (vámot) vette 's szükségeit pótolta Státusunk, megdugult. Addig, míg a' hadakozás folyt, Anglia tsaknem az egész világ-terméseinek lerakodó piatzul szolgált: a' békességnek helyreállításától fogva ellenben minden Országok elkezdettek a' magok plántatartományaikkal 's Napkeleti Indiai birtokaikkal egyenesen kereskedni: melyből a' lett, hogy mi, kik eddig az egész száraz Európának minden szükségeit tsak magunk elégítettük ki, 's ekképpen nekünk minden tengerek' hajós oskolául, 's gazdagságunknak kűtfejeül szolgáltak, azt látni kéntelenítettünk, hogy Státusunk' jövedelme kissebbedik, a' mellett, hogy valami remétségünk lehetne ahhoz, hogy költségeink kissebbíthetnének. Szerzeményeinket már most tsak úgy adhatjuk el szomszédainknál, ha nagyon oltsón adjuk; hogy pedig ily oltsón adhassuk, munkásainknak béreket kelle oly nagyon alászállítanunk, hogy már most nagy számú munkásaink nem élhetnek! Ily környülállások között lehetetlen, hogy nyugodalmas lélekkel várhasuk a' jövő telet, melyben a' szegénység' inségei és szenvedései még nagyobbadni fognak. Külső tekintetben se látunk vigasztalóbb környülállásokat. Ha békeség' idején kereskedési jövedelmeink kevesednek, hadakozás' idején költségeink fognak sokasodni. Mind ezek mellett az Amerikai egyesült Státusok' nagyravágyásában, a' két Floridáknak az ő kezre lett jutásában, 's a' mi nemzeti adósságunknak az övékkel való összehasonlításában, 's végezetre az ő Anglia eránt viseltető gyűlölségeikben, elégséges felindító okokat találhatunk arra, hogy valósággal félelmeinkdjünk.“

A' Manchesterben Aug. 16-dikán tartatott népgyűlésnek nagyon különösen kellett folyni, mint tsak az itt következő

rövid rajzolatból is itélni lehet felölle: — „Éppen most jövök azon nézőhelyről (így ír valaki, a' ki személyesen jelen volt a' Manchesteri népgyűlésen), a' hol ezen rút dolgok történtek. Az itt előfordult tolongást nem lehet lerajzolni. A' házak előtt lévő vas rostélyokat az oda nyomult nép egészen bedöntötte; a' pinczébe százanként hullottak vagy taszítottak-le az emberek; a' piatz' szomszédságában keresve se' lehetett volna egy ép ajlót vagy ablakot találni, mind be volt verve. Itt valósággal nagyon tsudálatos formában lehetett összekeveredve szemlélni az irtóztatót a' nevetségessel. Az emberek legnevetségesebb módon fetrengettek egymáson; itt egymással a' megfúladásig összeölelkeztek, másutt az egymáson fetrengők azon iparkodtak, hogy egygyik a' másik felébe kerülhessen. Ily tsudálatos volt a' népnek elkergettetése után a' megüresült piatz' is, a' mellyet czipők, csizma, kalap, sipka, páltza, és minden egyéb féle ruhadarabok fedték be, mellyekből látni lehetett, hogy melyik milyen tehetségű emberké, korosoké-é vagy gyermekeké, szegényeké-é vagy gazdagoké, férfiaké-é, vagy aszszonyoké voltak? Az aszszonysereg' szép seelyem zászlója a' szabadság sipkával egygyütt összetapodtatva találtatott-meg, 's a' többi.

Frantzia Ország.

Párisban ezen esztendőnek első hat hónapjai alatt 199 önn' gyilkosságok történtek, úgymint 137 férfi és 62 aszszony személyekkel, kik közzül 146 - ton valósággal megölték magokat, 53-mañ pedig, tsak próbálták, de meggátoltattak; 17-nek szerelem baja, 65-nek melancholizálás 's életének megunása, 28-nak a' játék 's egyéb feslettség, 47-nek önn' hibájából, vagy nem abból következett elszegényülése, 6-nak a' várt büntetés előtt

való megszabadás okozták önn' megölésekre való votemedéseket; mi szolgáltatott 36-nak önn' megölésére indító okot, nem tudják.

Néhány hónapok előtt kijött Ujság-leveleinkből emlékezhetek Olvasóink, hogy két Frantziák Leguevel és Legall a' Morbihani Esküttek' ítélőszéke' elejébe állittatván, ez által oly ítélet mondattatott volt ki reájok, hogy abban, a' mivel vádoltatnák, nem bünösök. A' Ministeriumnak ezen ítélet gyanusnak tetszén lenni, oda vitte a' dolgot, hogy a' per még egyszer elővétetessék, 's hogy már most az Angers-i ítélőszék mondjon ítéletet a' nevezett két személyekre. Ezen per már lefolyt az Angers-i ítélőszék előtt is. A' dolgot röviden úgy újíthatjuk-meg Olvasóink' emlékeztében. Leguevel és Legall eleintén magok jelentették volt be a' Politziai Ministernek, hogy ők plánumot készítettek volna a' Morbihani Departamentnek, a' Legitimus Országlás enen két állászatására, hogy véllék sok odavaló fő emberek egygyetértettek volna ezen plánumban mint névszerént Gen. Gr. Botderü, Marquis Boissiere, Oberster Coroller, Gróf Cornouailles, és Kápitány Loth; 's végezetre, hogy nékiek az Anglus Országloszék segedelmet igért, 's fegyvert (10 ezer pus-kát) már valósággal küldött volna. Azt is bemondották ugyan ők, hogy az ő összeeskütt társaik hól szoktak összehgyülekezni, 's hól vannak fegyveres és pus-kaporos magazinumaik. Hanem a' pernek folyta alatt Leguevel mind ezeket a' feladásokat visszavenni jónak találta, kivévén azokat a' körülállásokat, mellyek Angliát illetik, 's hogy ők ketten Angliában jártak, 's ott a' tudva lévő lépéseket tettek volna a' végre, hogy az Angliai Ministeriumot reá vegyék Kis Britannianak Frantzia Országátvaló elválasztására, és hogy Angliát

vagy a' maga oltalma alá vagy, vagy pedig valamely tőle függő Főt tegyen oda, 's a' többi. Most (tudniillik az Angersi ítélőszék előtt) ismét egészen megváltoztatta *Leguevel* a' maga előbbeni nyilatkozatát. Azt erősíti, hogy mindenek úgy vagynak, mint ő a' dolgokat legelőször feladta volt. Azok, kiket a' maga részes társainak lenni vall, külömbkülömb módon iparkodnak kimenteni magokat. Gróf Botderü egyenesen tagadja, hogy a' plánumban részes lett volna, sőt azt is erősíti, hogy a' vádoltatott két személyeket ő tulajdon maga bejelentette volt az ő mesterkedéseikért a' Morbihani Prefektusnál. Marquis Boissiere nem tagadta, hogy a' nevezett Departamentumban sokan találtnak, kik az Országlószék mostani systemájával nintsenek megelégedve 's békételenkednek ellene, és hogy ő maga is ezen békételenkedők közzé tartozzék: de hozzá tette ezen vallástételéhez, *hogy a' békételenkedés 's meg a' társai között nagy távolság van.* Az is igaz, hogy ő kapott Angliából öt száz pushát a' kiosztásra, a' mellyek még most is jó gondviselés alatt vagynak. A' többit Marschal *Viominel* osztotta-ki, 's több effélék. Végre a' Királyi Prokurátor az egész dolgot felvévén, a' darabossát igen ügyesen elsimitotta, ékképpen beszéllvén: Az egész dolog, úgy mond, nem egyéb egy felmelegedett fejű, egy erköltsiképpen megromlott nyughatatlan embernek plánumánál, ki a' gyenge' elmék' indulatait a' maga plánuma szerént használni próbálta. — A' kimondatott ítélet e' volt: *Legall* nem bűnös, *Leguevel* ellenben bűnös, annyiban, hogy minden resultatum nélkül való ajánlásokat tett, oly célzással, hogy a' polgárokat a' Király hatalma ellen fellázassza. Mentségére azonban neki is szolgált az a' Birák' szemel előtt, hogy a' dolgot maga jelentet-

te volt be Angliából való visszaérkezése után, melyhez képpest reá is tsak annyi büntetés mondatott, hogy a' per' költségét fizesse meg, 's egész életében politziai felügyezet alatt legyen.

A' *Guotidienne* azt erősíti, hogy Gouviou St. Cyr helyett, a' ki nagyon elbetegesedett, Gróf Daru fog hadi Minister lenni.

Német Ország.

Marburgból így irtak Aug. 18-dikán: — „Itt még mind folytatja a' Vizsgálódó Biztosság a' maga nyomozásait, hogy *demagogicus* mesterkedéseket fedezhessen fel. Az Universitas Prorektora és a' Vice-Cancellarius azt jóvallották a' Biztosság' tanácsában, melynek ők is tagjai, hogy küldetnessenek-el az Univerzitásból azon tanulók, kik a' *rappirozást* magoknak megtiltatni nem akarják: de többen találtattak, kik az ő jóvallásának ellene mondtak, tehát semmi következtetés se tett. Itt (Marburgban) nem régen még a' fegyveres és kardtsiszár műhelyeket is mind meg motozták, hogy nem készitenek-e handzsárokat (töröket). A' Giszszai lárma alkalmatosságával kettős vigyázat volt a' Marburgi tanulókra.“

A' Weimári Nagyherczeg' parantsolatjára Eisenachban eltörlötték a' Turnirozást. — E' történt a' Hassiai Nagyherczegségben még a' mult Májusban; valamint a' Hassiai Választó Fejedelemségben is. *Marburgban* éjjel mentek reá a' Turnirozáshoz kívántató alkotmányokra, 's mind özszerontották, melyért a' tanulók eleinten nyughatatlankodtak, de már elsendesedtek. — *Boitzenburgban* Riemann nevű bázitanitót 's a' Vas Kereszt Viéznet, kinek írásai nem régen elvétettek vala, Aug. 21-dikén magát is elfogtak 's a' Nagyherczeg' parantsolatjára *Schwerinbe* vitték. Elfo-

gattatásának módja ellen eleget protes-
testált *Rieman* de siker nélkül. — Mos-
tanság más ilyen emberfogások is tör-
téntek.

* * *

Az a' Württembergi új Constitúció,
mellyet a' Biztosság elintéztetett, 's most
az egész Gyűlés előtt fontolás alá van
vételve, a' következő Részekből áll: *I.*
Rész; az Országlásról. 1. §. Az Ország-
nak minden részei egy eloszolhatatlan
egésznek maradtak, 's azon egy Consti-
túcióval élnek. 2. §. Ha az Országlás
jövendőben, vásárlás 's tserélés által,
vagy akár melly egyéb módon valamely
nevekedést fog kapni, a' Constitúcióban
való közösülésbe vétettetik-fel. Ország-
nevekedésnek tartatik minden, a' mit a'
Király nem egyedül a' maga számára,
hanem a' Státus' erejének segedelmével,
vagy pedig olyan meghatározással sze-
rez, hogy az a' Státusnak részévé legyen.
3. §. A' Württembergi Királyság a'
Német Szövetségnek egy része: erre néz-
ve a' Szövetségi Gyűlésnek minden hatá-
rozásai, mellyek Német Orzágnak Con-
stitucionális vagy is a' Német Státus'
polgárjainak közönséges állapotják ille-
tik, minelkútanna őket a' Király kihirdet-
tette, Württembergre nézve is kötelező
erővel bírnak. Hanem azon eszközökre
nézve, mellyek ezen határozásoknak vég-
rehajtatásokra megkívántatnak, a' Würt-
tembergi Rendeknek, az Ország' Consti-
túciójával megegyező munkássága is
szükséges leszen. *II. Rész. A' Király-
ról, a' Thronusra való következősről*
és a' Királyi Személyviselőről. 4. §.
A' Státus' feje a' Király, kiben a' Státus'
hatalmának minden jussai egygyesített-
nek, 's ő mind czéket a' Constitúcióban
megerősített határozások szerint gva-
korolja. 5. §. A' Király akár melyik Re-
sztyén vallású lehet. 6. §. Az Ország-
öszték' helye az Ország' határán kívül

semmi esetben nem tétettethetik. 7. §.
A' Thronusra való következős' jussa a'
Királyi Ház férjfiui törzsökét illeti; a'
következés' rendje az első szülöttség' li-
neája szerént foly. Ha a' férjfiui törzsök'
kihal, által száll a' Thronusra való kö-
vetkezés jussa az aszsonyi lineára min-
den Nembéli külömbség nélkül, még pe-
dig úgy, hogy az utóbb Uralkodó Király
rokonságának közelébbvalósága, 's ha az
atyafiak közelvalósága egyforma lenne, a'
természeti korosság adja az elsőséget.
Hanem az ekkor uralkodó Királyi Házsal
ismét vissza lépik a' férjfiui törzsök'
elsőbségi jussa. 8. §. A' Thronusra való
következhetes felteszi azt, hogy a' ki az
Uralkodásra következik, törvényes és a'
Király helybehagyásával tett házasságból
vette szármozását. 9. §. A' Király' telyes
idejűsége az ő 18-dik esztendejének el-
telésével jön-el. 10. §. A' Királynak tar-
tozó hódolási esküvés tsak azután me-
het ~~végtel, minelkútanna ő nyilván-
ságos Diploma (Oklevél) és Királyi szava~~
által az Ország' Constitúciójának sére-
lem nélkül való megtartását megígérte.
11. §. Ha a' Király még telyes időt nem
ért, vagy pedig az Országlás' folytatha-
tásában valami egyéb ok által meggátol-
tatik, ekkor Királyi Személyvisélet áll-
be. 12. §. A' Királyi Személyvisélet mind
két tekintetben a' Király' legközelebb va-
ló rokonát illeti. Ha semmi alkalmas
rokona nem találtatna, ekkor a' Király
atyai ágán való anyyára, 's ez után a'
Nagyanyyára megyen által a' Kir. Sze-
mélyvisélet. 13. §. Ha arra nézve, a'
kinek a' következős' jussa szerént idővel
a' Thronusra kellene ülni, oly lelki vagy
testi fogyatkozás mutatná magát, a' melly
lebetetlenné tenné azt, hogy ő maga or-
szágolhasson, ily esetekben még a' Király
Országlása alatt meg kell az Országgyű-
lésnek egy törvénye által határozatni a'
jövendő R. Személyvisélet' elkövetkezé-

sének. Ha ezen előrelvő vigyázási intézet meg nem tétethetne, tartozik a' Titkostonáts legfeljebb esztendő alatt a' Királyi Háznak az Országban találtató, telyes idejű és már az atyai gondviseléstől egészen kikölt Prinzeit, tsak azt kivévén, a' melyik utóbb a' Régenségre volt hivattatva, a' Titkostonátsba öszszehivattatni, hogy a' jövendőbeli Régenséget a' voksok *absoluta* többsége által, s a' Rendeknél helybehagyásával, meghatározzák. — (*A többi következik.*)

S a n d még él, de már úgy elgyengült, hogy alig mozog. Az ágyához valami alkotmányt tsináltak, hogy olvasson. De tsak Theologiai könyveket olvas, és Müllernek Helvétziáról írott Historiáját.

Spanyol Ország.

A' legújabb levelek szerént, mellyek *Londonból* érkeztek, a' Spanyol Király eltökéllette magában, hogy a' *Florida* általengedését illető Alkut nem erőssít meg, a' melly határozással *Kadixból* a' *Hornett* nevű Amerikai Korvette már útnak is indult volna Amerika felé. A' *Ney-Yorki* újságok és egyéb levelek, mellyek onnét *Julius* 26-dikán indultak, nagyon mérges megjegyzésekkel vagynak tele ezen Alkú' megerősítésének halogatásáért, s nyilván erőssítik, hogy mi helyest megbizonyosodik, hogy a' Spanyol Országglószék ezen Alkut meg nem erősítette, a' hadakozás azonnal el fog kezdődni.

Spanyol Amerika.

A' *Dublini* újságlevelekben *Aug.* 26-dikán az erőssített, tsak megvalóságosuljon, hogy az *Insurgensek* *Venezuela* fő városát *Caraccast* elfoglalták volna. — E' nagyon nevezetes nyereség lehet az ő ügyekre nézve.

Török Birodalom.

Itt egy szép tudosítás következik. Ez

egy *Utasnak* pennájából folyt, ki nem régen érkezett vissza Európába *Egyiptomból*: — „En, úgy mond, *Egyiptomban*, ez áldott földön, közel egy esztendőt töltöttem, s kéntelen vagyok megvallani, hogy ott *Muhamed Ali Baschá-nak*, a' *Vice-Királynak* valóságos hólts kormányozása alatt a' Státusnak oly igazgattatására találtam, a' melly sok hozánk közelvalókat felyül halad. Az égj' szerentsés boldogsága mellett, itt a' polgári szabadság is tökéletes. Valamint az idevalók úgy az idegenek is minden lehetséges módon oltalmaztatnak a' minden előitélettől szabad Országgló által. Egyenlőképpen buzdittatnak. Az igasságnak kiszolgáltatása minnyájokra nézve egy forma. Mindenütt tsendesség uralkodik; az Országúton olyan bátorság van, mint a' városokban; nem hallani, hogy az utas, mint a' régibb időkben, bántattassék, megfosztattassék, s kitérdáltattassék; s mind ezeket egyedül tsak a' nevezett *Vice-Királynak* köszönhetni. Nagy tökéletességre kapott ő alatta a' földművelés s a' gyapottfa' plántálás, sok külömbkülömbféle új gabonanemek, és a' czukornád ültetés által. A' selyemeresztő bogártartáson most kezdetek iparkodni; már néhány millió eperfát ültettek nagy költséggel, mellyek ezen földet nagyon szeretik; selyemeresztő bogarakat is hozattak nagy sokaságot, és szükséges épületeket építették, melly készülétek azt mutatják, hogy *Egyiptomban* a' selyemeresztés nem soká nagyobb virágzásra fog jutni, mint valaha valamely más országban jutott. Fábrikák is nevezetesek kezdenek felállittatni. Hajóvitorlának való posztót már több mint 2000 szövöszékek készitenek pamukból (gyapottból), mellyek nagyon szépek és erősek. *Boty Jó'sef* nevű felvigyázónak igazgatása alatt nevezetes pamukfonó maschinák állittattak-fel. Ő már sok selyem és pamuk

fabrikákat állított lábra; most egy nagy posztófabrikának felállítatását vette munkába. Mind ezekre Mohamed Ali Bascha sok milliókat költ esztendőnként, hogy Státusát virágzóvá 's az alattvalókat boldogokká tegye. Europaiak ezerenként találnak szolgálatjában, mind ahozértó emberek, kik néki az ő jóléivő intézeteinek végrehajtásában segítségül vannak 's ezen nemes lelkű Fejedelem alatt jól megjutalmaztatva nyugodalomban élnek. Eltörődhetetlen ditsősséget szerzett ezen Fejedelem magának az Alexandriai hajózható tsatornának készíttetése által, melyhez ezen esztendőben kezdett, 's a' melly Fu a felé mevéen a' Nilusba szakad. Ezt a' munkát én oriási munkának nevezhetem; 300,000 parasztokat láttam rajta dolgozni, a' lak muzsika, táncz 's egyéb időtöltések mellett vigadozva folytatják munkáikat. Ez az intézet már tsak eddig is 20 Agenseket szerzett Ali Baschának idegen Országokon: hát mi fog lenni a' resultatuma majd midőn egészen készen leszen. Az egész intézetnek igazgatóját *Jussufnak* nevezik. Ez olyan ember, hogy nem lehet nem bámulni rajta azoknak, kik körüllette forogván isméri; én nem hiszem, hogy Napkelet több ilyen embert mutathatna; egész mérték szerint birja is Ura' bizodalját. A' szerentsételeket legtávolabb való önn' haszonkeresés nélkül nagy lelkűséggel segíti. Egy testvér öte *Triestben* lakik mint Nagykereskedő 's az Egyiptomi Vice - Király' Agense, 's már, minthogy 20 esztendeje, hogy itt lakik, Austriai Polgár. E' minden virtusokban a' bátya. Ez tavaly két szép 's jól megtartott Sphinxeket küldött Bét-be Császár ő Felségének. Későbbre egy Nilusi lovat (Hippopotamus) küldött, melyet *Damiette* körül lötték. Most Felső Egyiptomból egy nagyon drága Sarcofagot vár ugyan tsak az ő Cs. Felsége számára." — (Ezen

czikkely azért méltó az újságlevelekbe, hogy a' benne találtató szép dolgok Török tudományról 's török emberről irattnak).

E l e g y e s D o l g o k .

Savanna nevű gőzhajó nagy próbát tett, még pedig szerentsésen. Amérikából, Georgiából, a' Világ' nagy tengerének néki indulván, 's útjában tsak Liverpoolhoz kötvénki, onnét a' hova czélt, az Orosz Birodalomba a' Newa' torkához megérkezett.

Fr. Gen *Sarrazin* a' Királytól sem nyerhetett kegyelmet: tehát gályára kell mennie.

B é t s .

Koronaörökös *Ferdinandus* ő Cs. Fő Hercegsége e' hónap' 11-dikén déltájban Triestbe, Fiuméba, Insbruckba, és Salzburgba tett utozásából, Bétsbe kívánt jó egészségben vissza érkezett.

A' Prusssziai Királyi Koronaörökös 's az Orániai Fridrik Princzek, *Bétset* tegnap reggel ide hagyták 's útjokat *Berlin* felé vették.

Státus, Conferentziális, és külső dolgokra ügyelő Minister Metternich ő Hercegsége tegnap estve *Carlsbadból* Bétsbe vissza érkezett.

Frantzia Generális Marschal *Mar-mont*, tegnap előtt Párisból Bétsbe érkezett.

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott *Gludovác Ferentz* Urat, Nemes Soprony és Sümegh Vármegyék Táblabiráját, szép érdemeire nézve, Kir. Tanátsosi titulussal megtisztelni.

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott Erdélyben a' Királyi Törvényestábla' Honorarius Assessorát Gróf Nemes János, 's Nemes Thorda Vármegye Vice - Ispányát Abrahánfalvi Ugron István Urakat, ugyan azon Kir. Törvényes Táblánál Számfelett való Assessorokká, fizetéssel kinevezni.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesti és Budai levelek szerint a' Pesti Universitas Magistratusa Aug. 25-dik, és 30-dik napjain újabban választott: Magnificus Rectorrá lett Fő Tisztelendő Tumpacher Jó'sef Ur, a' Győri Nemes Káptalannak Kanonokja, Komáromi Archi-Diaconus, Theologia Doctora, és a' Pesti Királyi Universitásban a' Görög nyelvnek, az Uj Testamentomi Sz. Könyvek védelmezésének, és magyarázásának Professora, a' Theologiai Karnak öregbika; — Dékánoknak választottak: a' Theologiában Nagy Tiszteletű Fischer Bertalan, Szepesi Püspökségbéli Pap, és a' Theologiai Erköltsi Tudománynak Professora; a' Törvény Karban Ts. Ifjabb Kisfaludi Liptay Sándor, a' Philosophiának, és a' Törvénynek Doctora, Ns. Hont, és Bars Vármegyék Assessora, az Ó-Budai, és Visegrádi Korona Uraságokban második Fiscalis, és a' Törvény Karnak Tagja; az Orvosi Karban Ts. Streitt János Ur, az Orvosi Tudománynak Doctora, ő Cs. Fő Herczégének a' Palatinusnak Udvari Orvosa, 's az Orvosi Karnak Tagja; a' Philosophiai Karban Ts. Faliczky Mihály Ur, a' szép Tudományoknak, és Philosophiának Doctora, a' Közönséges Természeti Historiának, a' Technológiának, és a' Mezei Gazdaságnak Professora.

* * *

Ungvárról, Sept. 1-sőjén. Minekutánna az Unghvári Görög Catholicus Nevendék Papság a' múlt Farsang utolján

egy víg Játék kedveltető előadása által az egész környék Főbb Rendei meglelégedéseket számtalan tapsolásokkal megnyerte volna, Aug. 29-dik napján, midőn véget vetne az Oskolai esztendőnek, Méltóságos Pótsi Elek Munkátsi Püspöknek, a' Káptalanbéli Fő Tisztelendő, és egyéb környéki Pap Uraknak; Nemes Ungh-Vármegye Fő Tiszttségének 's más Nemes Uraknak; nem különben az Unghvári Uradalmi Tiszt Uraknak 's számos Polgároknak jelenlétében: „A' talált gyermek” tizmű Víg Játékot adta elő három felvonásban. Ennek ügyes előadását ékesítette a' kellemetes symphonia, és legkedvesebb érzést gerjesztett az elragadtatott Nézők sziveikben e' nevendék Papságnak nem tsak a' Magyar Nyelvben szerentsés jártossága: hanem a' gyönyörűséggel tellyes hang egyeztetés is.

Budai levelek szerint a' Sz. Fejérvári Magyar Nemzeti Játzó Társaság, melly ez előtt négy hónappal a' Pesti Játékszínen közönséges meglelégedéssel adta mutatóványait, Pestre ugyan ezen nemes tzelra újra megérkezett, 's e' folyó hónap 7-kén ez úttal először nevezetes Hazai Költőnknek T. T. Kisfaludi Károly Úrnak Stibor Vajda tizmű egészen új hazai eredeti 4 Felvonásos Drámáját adta elő.

* * *

Igazítás. — A' XXI-dik számú M. Kurirnak 30 nyomtatványjaiban a' 165-dik lap első hasábjának 5-dik sorában *Schaumburg* szó után következő ezen három szók: *felé tovább folytatta* 17 sorral hibásan hátrább tétettek.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czéduában: —
Sept. 10-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 11-dikén 249 $\frac{1}{4}$ — 13-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — forintot.